

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opusculum Theologico-Canonicum De Sponsalibus

Kugler, Johann

Norimbergæ, 1705

Quæstio IV. An Sponsalia sint essentialiter promissio mutua? Ex num. 9.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40883

renunciare non possunt favori legum à tali solutio-
ne liberantium; nam pacta privatorum juri com-
muni dissona non valent. *l. Juris 7. §. 7. de Pa-*
ctis & Generaliter quoties pactum à jure
communi remotum est, servari hoc non oportet.
ibid. §. 16. Nam privatorum conventio
juri publico non derogat. *l. Neq. pignus 45.*
ff. de R. J.

55. Ad Conf. R. C. Antec. N. Conseq. Dis-
paritas est; quia prævia conventio de poena ob
causas hætenus insinuatæ improbatur à jure; ut
autem damna ex Sponsalium prius contractorum
dissolutione oritura præcaveantur, aut compen-
sentur, jus & æquitas exigit: Unde pars inno-
cens potest eam compensationem petere, aut Ju-
diciis auxilium implorare, nisi ipsi satisfiat.

QUÆSTIO IV.

*An Sponsalia sint essentialiter promissio
mutua?*

Ex num. 9.

56. **R** Esp. Affirmativè ita Sanchez *l. 1. D. 5.*
Laym. l. 5. tr. 10. p. 1. c. 1. n. 2. Palau
D. 1. p. 1. n. 5. § p. 2. à num. 9. & hoc teste,
omnes. Pirrhing super tit. de Sponsal. n. 3.
Ulung tr. 6. D. 9. n. 6. Mastrius de Matr.
D. 7. q. 9. a. 1. & multi apud hos. Prob. 1°
l. 1. ff. de Sponsal. Vocantur Sponsalia repro-
missio, & c. De neptis 3. XXXI. q. 2. dicitur:
quorum unum corpus futurum est, unus
debet

debet esse, & animus; fit autem unus per mutuum consensum, quem insinuat *cap. si inter pen. de Sponsal.* fortè idcirco etiam *Sponsalia* dicuntur in plurali. 2°. *Sponsalia* sunt contractus onerosus qui non claudicat, sed semper est mutuus, ut patet v. g. in contractu venditionis. 3°. Verus contractus *Sponsalium* semper involvit hanc tacitam conditionem, promitto, si tu promittis, sequiturque naturam contractus matrimonialis, qui semper est mutuus: ergo.

57. Obi. 1°. *Cajus* promittens matrimonium *Bertæ*, licèt illa non acceptet, obligabitur; ut sentire videtur *Antonius, Armilla, Tabiena apud Palaum de Sponsal. D. 1. p. 3. num. 1. & colligitur ex cap. Veniens, 5. Qui Clerici vel voventes &c.* ubi promissio absenti facta statuitur valida, cum tamen ibi nullius acceptationis mentio fiat. Tenetur enim facta conformare promissis, peccaturus aliàs contra veracitatem, & fidelitatem. Atqui illa promissio est *Sponsalitia*, & tamen non est mutua. Ergo. Resp. N. *Maj. cum Sanch. Vasquez, Pontio, Conink, Palao &c.* Non enim obligatur ex iustitia, cum desit acceptatio, quæ est forma dominij, aut juris ab altera parte acquisiti, ut cum pluribus docet *Laym. tr. 4. p. 3. c. 1. num. 3. & patet ex l. Absenti 10. ff. de Donat.* aliàs etiam nolens cogere fieri Dominus; neque obligatur ex fidelitate; cessat enim hoc ipso debitum, si creditor illud remittat, non acceptet, non curet, aut solutionem ejus recuset. Ergo. Unde tantum tenetur facta promissis conformare conditionatè,

si promissarius acceptet; nam hæc conditio omnibus promissis inest. Unde absens, de quo loquitur *cap. Veniens*, acceptavit per personam interpositam, quæ mandatum habebat, ut plures notant apud *Palauum loc. cit.* Et quamvis major vera esset, quòd Cajus ex fidelitate quoad se obligetur, adhuc falsa esset minor, quòd talis promissio esset Sponsalitia, tum quia non obligaret ex justitia, tum quia non esset mutua.

58. Ob. 2. Promissio rei Sacræ obligat ante acceptationem ut docet *Feling in c. 1. de Pactis*, & patet in voto. Atqui matrimonium est res Sacra. Ergo ejus promissio obligat promissorem, licet non sit acceptata, & mutua. Conf. Matrimonium Spirituale beneficiati cum sua Ecclesia subsistit ante ejus acceptationem, ita ut qui illud promisit, non possit promissionem revocare, priusquam alter renuntiat *cap. 17. de Præbendis in 6.* Ergo etiam Sponsalia subsistent.

59. Resp. 1°. N. Maj. cum pluribus apud *Laym. l. 3. tr. 4. c. 1. n. 3.* Nisi specialiter sint in jure exceptæ, aliud est de voto, quod cum sit bonum, & DEO fiat, censetur ab illo mox acceptari. R. 2°. Obligat per modum promissionis liberalis trans. Maj. obligat per modum contractûs onerosi, sicut Sponsalia N. Maj. imò etiam min. quia non promittitur matrimonium quatenus Sacramentum, sed quatenus est contractus civilis.

60. Ad Conf. R. N. antecedentis primam partem, quòd ante acceptationem fiat matrimonium

nium Spirituale, quamvis promittens per promissionem purè liberalem, & simplicem obligetur, ut non possit promissionem factam retractare.

61. Ob. 3°. Ex cap. Un. §. fin. de Despons. impub. in 6. si Parens filiam desponsat, illà præsente, & tacente, tenent Sponsalia, & tamen illa non repromittit. Ergo. Conf. Si Cajus coram Parentibus Bertæ infantis, promittat se eam ducturum, obligabitur, & tamen Berta necdum capax est repromissionis. Ergo. R. D. Antec. Illa non repromittit explicitè & expressè C. tacitè & interpretativè juxta dicta, n. 15. N.

62. Ad Conf. R. Palus Negativè. Aliter R. Obligabitur Cajus tanquam simplici promissione C. tanquam contractu oneroso Sponsalium, impedimentum publicæ honestatis inducentium N. Antec. Sic olim Margaretha Austriaca desponsata erat Carolo VIII. Galliarum Regi, sed ab eodem repudiata, prætendente eam nondum fuisse capacem promissionis acceptandæ; Sanchez tamen, Sylvester, Decius, & cum his König super tit. de Sponsal. impub. censet tales promittentes ex sua parte obligari. 1°. Quia aliàs inutiliter, nugatorièque promitterent, cum sciant infantem non esse capacem repromissionis. 2°. Quia infantes ex Speciali Privilegio, ante acceptationem possunt fieri hæredes; vel emancipari, quamvis aliàs ad hos effectus acceptatio requiri soleat. l. Fubemus 5. C. de emancip. liber. Ergo etiam potest illis promissor obligari.

63. Ob.

63. Ob. 4°. Potest Cajus matrimonium promittere, & Berta respondere; accepto, placet mihi tua promissio: Atqui hæc erunt Sponsalia sine repromissione, Berta enim nihil repromittit, sicut nihil repromitteret, si promittenti 100. aureos diceret: Accepto tuam promissionem. Ergo Sponsalia non sunt necessariò mutua. R. 1° cum Paludano, Antonino, Vasquez, Pontio & aliis C. Maj. D. Min. Erunt Sponsalia sine repromissione expressa, & formali C. sine implicita, & virtuali N. Min. & Conseq. Nam Caji promissio est conditionata: Promitto si repromittis. Ergo si Berta acceptet promissionem: Sicut si Cajus diceret: Accipio Te in meam uxorem, & Berta responderet; placet mihi, accepto; verè contraheretur matrimonium, ut docet *Sanch. l. 1. D. 18. n. 10.* cum multis Canonistis super *c. pen. de Sponsal.* quia videlicet contractus Matrimonij non claudicat, estque essentialiter mutuus: atqui idem dicendum videtur de Sponsalibus. Ergo. Ità citati Authores, quorum judicio non potest Cajus obligari gratis & purè liberaliter, sed Berta promissionem acceptans vicissim obligatur. Quia tamen probabilius est, posse dari promissionem de futuro purè liberalem ex una parte, quin pars acceptans reciprocè obligetur, ut docet *Sanch. l. 1. D. 5. n. 12. Laym. l. 5. tr. 10. p. 1. c. 1. n. 2. Palaus D. 1. p. 2. n. 11. Pirrhing, Ilfung, Mastrius, Engel, König &c.* idcirco.

64. Resp. 2°. C. Maj. N. Min. quòd hæc sint Sponsalia: Sicut enim Cajus potest gratis

D

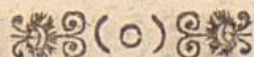
pro-

promittere, quòd velit Bertæ Domum vendere, & hâc promissione se obligare, quin Berta promissionem acceptans, obligetur eo ipso ad emendum; ità ut obligatio non sit mutua, licèt postmodum venditio non sit futura purè liberalis; ità potest purè liberaliter promittere futurum matrimonium, vel Sponsalia, hoc est potest ipse animum suum paratum offerre ad contrahendum, quin Berta hanc promissionem acceptans obligetur; licèt postmodum ipsum matrimonium, vel Sponsalia sint contractus mutuus, & onerosus: Et talis liberalis promissio, non est necessario conditionata; *promitto, si promittis*; sed absoluta, adeoque Berta eam purè acceptans, per modum simplicis promissionis, nec Sponsalia contrahit, nec obligationem; manetque in possessione suæ libertatis. Aliud dicendum foret, si acceptaret ipsum matrimonium, vel verè Sponsalia, vel contractum onerosum sibi oblatum, vel promissionem conditionatam; quæ essentialiter sunt mutua. Hic tamen notandum est, quamvis Berta promissionem Caji, ut purè liberalem, sinè repromissione acceptans, nec in conscientia obligetur, neque in foro externo, quamdiu dubium est de sensu acceptationis, cum in dubio non debeat ex possessione sua dejici, *l. Arrianus 47. ff. de Obligat. & Act.* nihilominus, quia communiter tales promissiones solent esse conditionatæ, & non purè liberales; ideo, pro Cajo præsumeretur, eum voluisse promittere conditionatè; nec cogeretur stare promissis, si Berta diceret, se noluisse repromittere.

65. Cæterum etiam promissionem Matrimonij purè liberalem, per se graviter esse obligatoriam, docet *Palaeus cum Sanchez*, & pluribus quos citat. *num. 14.* Quamvis id ibidem non pauci negent, & *Tannerus apud Ilfing.* Quòd si verò Cajus non nisi conditionatè promittere, & Caja tantùm per modum promissionis purè liberalis verba Caji acceptare intendat, neuter obligabitur, ut docet Laym. quia, ut dici solet, *actus agentium non operantur ultra intentionem eorum. arg. c. ult. de praben.* atqui Berta non intendit se simpliciter obligare, Cajus autem non nisi sub conditione repromissionis, quæ hic deficit. ergo.

66. Replic. contra 2^m. Responsum. Obligatio Caji, non est ad donandum corpus suum, sed ad mutuandum. Ergo Berta acceptans obligationem ejus, hoc ipso acceptat mutuationem à Cajo intentam, ergo & illa obligabitur, cum mutuatio involvat obligationem mutuam. Conf. Nequit Cajus se Bertæ tradere, quin illa se vicissim tradat, ergo nec obligari poterit ad se tradendum, quin illa similiter obligetur. Conf. 2°. Berta acceptans promissionem Caji, vult, & decernit aliquid, atqui non aliud, quàm matrimonium, involvens reciprocam obligationem, ergo hanc vult.

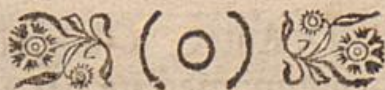
67. Resp. D. Antec. Obligatio Caji est ad corpus mutuandum mediatè per novum contractum matrimonialem & conditionatè si Berta velit C. est immediatè formaliter, absolutè, &

eo ipso N. Antec. Nam Cajus se tantum obligat ad hoc, ut teneatur esse paratus ad mutuacionem faciendam, si Berta velit, quæ se tamen ad id volendum non obligat eo ipso, quod paratum ejus animum interim acceptet, donec quid sibi faciendum sit, plenè deliberet, ut dictum est in simili num. 64.

68. Ad Conf. R. C. Antec. N. Conseq. Quia talis traditio esset fornicaria, si non esset mutua; nihil autem obstat, quò minus Cajus possit se obligare ad ineundum matrimonium, quin Berta se ad illud obliget, sicut simpliciter posset desiderare tale Matrimonium, quin illa idem desideret, nam obligatio unius non dependet essentialiter ab obligatione alterius.

69. Ad 2^{am}. Conf. R. D. Maj. Berta vult, & decernit aliquid ex parte Caji, nempe obligationem ejus, & paratam voluntatem contrahendi, postquam Bertæ placuerit C. Maj. vult & decernit aliquid ex parte sua N. Maj. & etiam min. Hic porrò notandum; si Berta moras traheret, non teneretur Cajus diu expectare, censeretur enim illa Cajo gratuitam illam obligationem remittere. *arg. l. Continuus*
137. ff. de V. Obl.

QUÆ-